

МЕЖДУНАРОДНА КОНВЕНЦИЯ ЗА АРЕСТ НА КОРАБИ, 1999 Г.

(Ратифицирана със закон, приет от XXXVIII Народно събрание на 12 януари 2001 г. - ДВ, бр. 7 от 2001 г. В сила за Република България от 14 септември 2011 г.)

Издадена от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията

Обн. ДВ. бр.10 от 3 Февруари 2012г.

Държавите - страни по тази конвенция,

Изразявайки желанието си да съдействат за хармоничното и последователно развитие на световната морска търговия,

Убедени в необходимостта от приемането на правен инструмент, установяващ международното уеднаквяване в областта на морските арести, и като отчитат последните изменения в съответните области,

се споразумяха за следното:

Определения

Член 1

За целите на тази конвенция:

(1) "Морски иск" означава иск, който възниква на едно или повече от следните основания:

(a) загуба или щета, причинена при експлоатацията на кораб;

(b) смърт или телесна повреда на суша или по вода, които са в пряка връзка с експлоатацията на кораб;

(c) спасителни операции или договор за спасяване, включително, ако е приложимо, специално обезщетение при провеждане на спасителни операции по отношение на кораб, който сам по себе си или товарът му представляват заплахата за околната среда;

(d) щета или заплахата за причиняване на щета на околната среда, крайбрежието или свързаните с тях интереси; предприемане на мерки за предотвратяване, намаляване на последствията или отстраняване на щета; обезщетение за такава щета, разходи в разумни граници, които са предприети или предстои да бъдат предприети за възстановяване на околната среда от нанесени щети; загуба, която е понесена или е възможно да бъде понесена от трети лица във връзка с такава щета, и щета, разходи или загуба от характер, подобен на посочените в тази буква;

(e) суми и разходи, свързани с вдигане, преместване, изваждане, разрушаване или обезвреждане на потънал, претърпял корабокрушение, заседнал или изоставен кораб, включително за всичко намиращо се или което се е намирало на борда на кораба, както и суми и разходи за съхранението на изоставен кораб и издръжката на екипажа му;

(f) всяко споразумение, отнасящо се до използването или наемането на кораба, независимо дали се съдържа в договор за наем на кораб или сключено по друг начин;

(g) всяко споразумение, отнасящо се до превоз на стоки или пътници на кораба,

независимо дали се съдържа в договор за наем на кораб или сключено по друг начин;

(h) загуба или щета на стоки или загуба или щета, свързани с тях (включително багаж), превозвани на кораб;

(i) обща авария;

(j) влачене;

(k) пилотаж;

(l) доставени стоки, материали, провизии, бункер, оборудване (включително контейнери) или услуги, предоставени на кораба за неговата експлоатация, управление, съхранение или поддръжка;

(m) строеж, реконструкция, ремонт, промяна на предназначението или оборудването на кораб;

(n) пристанищни и канални такси и вземания, такси и вземания в докове, канали и други водни пътища;

(o) заплати и други суми, дължими на капитана, офицерите и други членове на корабния екипаж, свързани с тяхната работа на кораба, включително разходи по репатриране и суми за социално осигуряване, плащани от тяхно име;

(p) дисбурсментски разходи, направени от името на кораба или неговите собственици;

(q) застрахователни премии (включително взаимозастрахователни вноски) по отношение на кораба, плащани от корабособственика или беър-боут чартъора или от тяхно име;

(r) всякакви такси за комисионна, брокерска или агентийска дейност, плащани по отношение на кораб от корабособственика или беър-боут чартъора или от тяхно име;

(s) всякакви спорове във връзка с правото на собственост или владението на кораб;

(t) спорове между съсобствениците на кораб както във връзка с наемането на корабен екипаж, така и по отношение на печалбите от този кораб;

(u) всякаква ипотека или вещни тежести от същия характер върху кораба;

(v) всякакви спорове, произлизащи от договор за продажба на кораба.

(2) "Арест" означава всяко задържане или ограничение върху преместването на кораб, предприето като предпазна мярка по нареждане на съд за обезпечаване на морски иск, но не включва задържане на кораб в изпълнение или за удовлетворяване на съдебно решение, решение на арбитраж или друг акт за принудително изпълнение.

(3) "Лице" означава всяко физическо или юридическо лице или всяко публично или частно юридическо лице, включително държавата или която и да е нейна съставна част.

(4) "Ищец" означава всяко лице, което предявява морски иск.

(5) "Съд" означава всеки компетентен съдебен орган на държавата.

Правомощия за извършване на арест

Член 2

(1) Кораб може да бъде арестуван или освободен от арест само по решение на съд на държава - страна по конвенцията, в която е предизвикан арестът.

(2) Кораб може да бъде арестуван само по отношение на морски иск, но не и по

отношение на друг иск.

(3) Кораб може да бъде арестуван с цел получаване на гаранция, независимо че съгласно клауза за юрисдикция или арбитражна клауза в съответния договор морският иск, по отношение на който се извършва арест, трябва да се разглежда в държава, невяваща се държавата, в която се извършва арестът, или от арбитраж или по решение според законодателството на друга държава.

(4) Съгласно разпоредбите на тази конвенция процедурата по арест на кораб и освобождаването му се ръководи от законодателството на държавата, в която е извършен или поискан арестът.

Упражняване на право на арест

Член 3

(1) Арест се допуска за всеки кораб, по отношение на който е предявен морски иск, при условие че:

(a) лицето, което е било собственик на кораба по време на възникване на морския иск, носи отговорност по отношение на този иск и се явява собственик на кораба при налагането на ареста; или

(b) беър-боут чартърът на кораба по времето на възникване на морския иск носи отговорност за този иск и се явява беър-боут чартър или собственик на кораба при налагането на ареста; или

(c) морският иск се основава на ипотека или вещни тежести от подобен характер, учредени върху кораба; или

(d) искът се отнася до правото на собственост или владение на кораба; или

(e) искът е срещу собственика, беър-боут чартъора, управителя или оператора на кораб и е обезпечен чрез морски залог, който се предоставя или произтича съгласно законодателството на държавата, в която е поискан арестът.

(2) Арест се допуска също и за всеки друг кораб или кораби, които при налагане на ареста са били собственост на лицето, носещо отговорност по отношение на морския иск и което при възникването на иска се е явявало:

(a) собственик на кораба, по отношение на който е възникнал морският иск; или

(b) беър-боут чартър, тайм чартър или чартър за определен рейс на този кораб.

Тази разпоредба не се прилага за морски иски, отнасящи се до правото на собственост или притежание на кораб.

(3) Независимо от разпоредбите в ал. 1 и 2 на този член арест на кораб, който не е собственост на лице, носещо отговорност за морския иск, се разрешава само ако според законодателството на държавата, в която е поискан арестът, е възможно да бъде изпълнено решение срещу кораба във връзка с този иск чрез продажба по решение на съда или чрез принудителна продажба на този кораб.

Освобождаване от арест

Член 4

(1) Кораб, който е бил арестуван, се освобождава от арест, когато е предоставена достатъчна гаранция в удовлетворителна форма, с изключение на случаите, когато кораб

е арестуван във връзка с морските иски, изброени в член 1 (1)(s) и (t). В такива случаи съдът може да разреши на лицето, в чието владение се намира корабът, да продължи да го използва при предоставяне на достатъчна гаранция от негова страна или по друг начин да реши въпроса за експлоатацията му по време на ареста.

(2) В случай че страните по спора не постигнат съгласие относно размера и формата на гаранцията, съдът определя вида и размера ѝ, като последният не трябва да превишава стойността на арестувания кораб.

(3) Молба за освобождаване на кораб срещу предоставяне на гаранция не трябва да се счита като признаване на отговорност, нито като отказ от законно право на защита или ограничаване на отговорността.

(4) Ако кораб е арестуван в държава, която не е страна по конвенцията, и не е освободен въпреки предоставяне на гаранция в държава - страна по конвенцията, по отношение на същия иск, при молба, съдът на държавата - страна по конвенцията, дава разпореждане за освобождаване на гаранцията.

(5) Ако в държава, която не е страна по конвенцията, кораб бъде освободен от арест при предоставяне на удовлетворителна гаранция по отношение на този кораб, за всяка предоставена гаранция в страна по конвенцията по отношение на същия иск се разпорежда освобождаване на предоставената гаранция до размер, при който общата сума на гаранцията, предоставена в двете държави, не превишава:

(a) стойността на иска, по отношение на който кораб е арестуван, или

(b) стойността на кораба,

в зависимост от това коя от тях е по-ниска.

Такова освобождаване обаче няма да бъде разпоредено освен в случай, че гаранцията, предоставена в държавата, която не е страна по конвенцията, е практически достъпна за ищеца и може свободно да бъде преведена.

(6) Когато е предоставена гаранция съгласно ал. 1 на този член, лицето, предоставило такава гаранция, може по всяко време да се обърне към съда за намаляване, промяна или отменяне на гаранцията.

Право на повторен арест и многократен арест

Член 5

(1) Ако в някоя държава кораб е бил вече арестуван и освободен от арест или е била предоставена гаранция във връзка с морски иск, този кораб не може повторно да бъде арестуван или арестуван по отношение на същия иск, с изключение на случаите, когато:

(a) формата или размерът на предоставената гаранция за кораба по отношение на същия иск са неудовлетворителни, при условие че общият размер на гаранцията не може да превишава стойността на кораба; или

(b) лицето, което е предоставило гаранцията, не може или по всяка вероятност няма да може да изпълни някои или всичките си задължения; или

(c) арестуваният кораб или предоставената преди това гаранция е била освободена:

(i) по молба или със съгласие на ищеца при наличие на разумно основание, или

(ii) поради невъзможност на ищеца да предотврати освобождаването на кораб

чрез предприемане на разумни мерки.

(2) Всеки друг кораб, който би могъл да бъде предмет на арест по отношение на същия иск, не може да бъде арестуван освен в случаите, когато:

(a) формата или размерът на гаранцията, предоставена по отношение на този иск, са неудовлетворителни; или

(b) разпоредбите, предвидени в ал. (1)(b) или (c) на този член, са приложими.

(3) "Освобождаване" за целите на този член не включва каквото и да е незаконно освобождаване или бягство от арест.

Защита на собствениците и беър-боут чартърите на арестуваните кораби

Член 6

(1) Съдът може като условие за ареста на кораб или за разрешение за продължаване на вече наложен арест да наложи на ищеца, който цели предявяване на морски иск или е предизвикал арест на кораб, задължението да обезпечи гаранция по форма, размер и при условия, определени от този съд за всяка щета, която може да бъде причинена на ответника в резултат на ареста и за която ищецът може да бъде признат за отговорен, включително, но не само за загуби или щети, които могат да бъдат причинени на ответника вследствие на:

(a) незаконен или неоправдан арест, или

(b) прекомерно голям размер на гаранцията, която е поискана и предоставена.

(2) Съдилищата на държавата, в която е бил извършен арест, имат правомощията да определят степента на отговорност на ищеца, ако има такава, за загуба или щета, причинена в резултат на ареста, включително, но не само за такава загуба или щета, която може да бъде причинена вследствие на:

(a) незаконен или неоправдан арест; или

(b) прекомерно голям размер на гаранцията, която е поискана и предоставена.

(3) Отговорността на ищеца, ако има такава в съответствие с ал. 2 на този член, се определя съгласно приложимите закони на държавата, в която е извършен арестът.

(4) Ако съд в друга държава или арбитраж трябва да реши случая по същество съгласно разпоредбите на чл. 7, съдебното производство, свързано с отговорността на ищеца съгласно ал. 2 на този член, може да бъде отложено до вземане на това решение.

(5) Ако е била предоставена гаранция в съответствие с ал. 1 на този член, лицето, предоставило такава гаранция, може по всяко време да се обърне към съда за намаляване, промяна или отменяне на гаранцията.

Правомощия за решаване по същество

Член 7

(1) Съдилищата на държавата, в която е извършен арест или е предоставена гаранция за освобождаване на кораб от арест, имат правомощията за решаване на случая по същество, освен ако страните не се договорят или не са се договорили да предадат спора на съд в друга държава, който да осъществи тази юрисдикция, или на арбитраж.

(2) Независимо от разпоредбите на ал. 1 на този член съдилищата на държавата, в която е извършен арест или е предоставена гаранция за освобождаване на кораб от

арест, могат да се откажат от упражняването на правомощията, когато такъв отказ се разрешава от законодателството на тази държава, и правомощията се поемат от съд на друга държава.

(3) В случаи, когато съдът на държавата, в която е извършен арест или е предоставена гаранция за освобождаване на кораб от арест:

(a) няма правомощията да вземе решение по същество; или

(b) се е отказал да упражни правомощията си съгласно разпоредбите на ал. 2 на този член,

този съд може, а при молба установява срок, в който ищецът да възбуди производство пред компетентен съд или арбитраж.

(4) Ако не се възбуди съдебно производство в рамките на срока, установен съгласно ал. 3 на този член, тогава при молба се разпорежда арестуваният кораб или предоставената гаранция да бъде освободен/а.

(5) Ако съдебно производство е възбудено в рамките на срока, установен в съответствие с ал. 3 на този член, или ако е възбудено производство пред компетентния съд или арбитраж на друга държава, без да е установен такъв срок, всяко окончателно решение, взето от тях, следва да бъде признато и влиза в сила за арестувания кораб или за гаранцията, предоставена с цел освобождаване на кораб от арест, при условие че:

(a) ответникът е надлежно уведомен за такова производство и му е предоставена възможност за представяне на делото за защита; и

(b) такова признаване не противоречи на обществения ред (*ordre public*).

(6) Нищо в разпоредбите на ал. 5 на този член не може да попречи на изпълнението на решение, взето от съд или арбитраж на друга държава, в съответствие със законодателството на държавата, в която е извършен арест или е предоставена гаранция с цел освобождаване на кораб от арест.

Приложение

Член 8

(1) Тази конвенция се прилага за всеки кораб, намиращ се в границите на юрисдикцията на договаряща се страна, независимо от това дали този кораб плава или не под знамето на договаряща се страна.

(2) Конвенцията не се прилага за военни кораби, военни спомагателни или други кораби, притежавани или оперирани от държава и използвани само за държавни нетърговски цели.

(3) Тази конвенция не засяга права или правомощия, които са възложени на правителство или негови ведомства, държавни органи, докови или пристанищни власти за задържане на кораб или забрана за отплаване в границите на техните правомощия, съгласно международните конвенции или националните закони и разпоредби.

(4) Тази конвенция не засяга властта на която и да е държава или съд да издават разпореждания, свързани с общата стойност на активите на длъжника.

(5) Нищо в тази конвенция не ограничава прилагането на международните конвенции, постановяващи ограничаване на отговорността, или на вътрешното законодателство, въвеждащо в сила ограничаването на отговорността в държавата, в която е извършен арест.

(б) Нищо в тази конвенция не променя или засяга законите, действащи в договарящите се страни и отнасящи се за арест на кораб, който физически се намира под юрисдикцията на държавата на знамето, от лице с постоянно местожителство или място на дейност в тази държава или от друго лице, придобило правото на иск по силата на суброгация, предаване или на друго основание.

Непораждане на морски залози

Член 9

Нищо в тази конвенция не трябва да се тълкува като основание за възникване на морски залог.

Резерви

Член 10

(1) Всяка държава може при подписване, ратификация, приемане, одобряване или присъединяване към тази конвенция, както и по всяко време след това да си запази правото да се въздържа от прилагане на конвенцията при наличие на едно или на всички от следните обстоятелства:

(а) кораби, които не се явяват морски кораби;

(б) кораби, които не плават под знамето на държава, която е страна по конвенцията;

(с) морски искове, попадащи под разпоредбите на чл. 1, ал. 1, точка (s).

(2) Държава, явяваща се също и страна по определен договор за корабоплаване по вътрешните водни пътища, може да декларира при подписване, ратифициране, приемане, одобряване или присъединяване към тази конвенция, че правилата за прилагане на юрисдикция, признаване и изпълнение на съдебни решения, предвидени в такива договори, се прилагат с предимство пред разпоредбите на чл. 7 от тази конвенция.

Депозитар

Член 11

Тази конвенция се депозира при Генералния секретар на Организацията на обединените нации.

Подписване, ратификация, приемане, одобряване и присъединяване

Член 12

(1) Тази конвенция е открита за подписване от всяка държава в седалището на Организацията на обединените нации в Ню Йорк от 1 септември 1999 г. до 31 август 2000 г., като след този срок остава открита за присъединяване.

(2) Държавите могат да изразят съгласие за обвързване с тази конвенция чрез:

(а) подписване без резерва за ратификация, приемане и одобряване; или

(б) подписване при условие на последваща ратификация, приемане или одобряване с последваща ратификация, приемане или одобряване; или

(с) присъединяване.

(3) Ратификация, приемане, одобряване или присъединяване влизат в сила чрез

депозирани на съответния инструмент при депозитаря.

Държави с повече от една законодателна система

Член 13

(1) Ако държава има две или повече териториални единици, в които се прилагат различни правни системи по отношение на въпросите, разглеждани в тази конвенция, тя може при подписване, ратификация, приемане, одобряване или присъединяване да декларира, че тази конвенция се прилага за всички териториални единици или само за една или повече от тях, като може да внесе изменения, като представи друга декларация, по всяко време.

(2) Депозитарят се уведомява за всяка такава декларация, като в нея изрично се упоменават териториалните единици, за които конвенцията се прилага.

(3) По отношение на държава - страна по конвенцията, която има две или повече правни системи, свързани с арест на морски кораби и прилагани в различни териториални единици, препращания в тази конвенция към съд на държава и съответно законодателството на държава се тълкуват като препращания към съда на съответната териториална единица в границите на тази държава и съответно към законодателството на тази териториална единица.

Влизане в сила

Член 14

(1) Тази конвенция влиза в сила шест месеца след датата, на която 10 държави са изразили съгласие да се обвържат с нея.

(2) За държава, която е изразила съгласие да бъде обвързана с тази конвенция, след като са били изпълнени условията за нейното влизане в сила, същата влиза в сила три месеца след датата на изразяване на такова съгласие.

Преразглеждане и изменение

Член 15

(1) Конференция на страните по конвенцията за преразглеждане или изменение в тази конвенция се свиква от Генералния секретар на Организацията на обединените нации при молба на една трета от договарящите се страни.

(2) Всяко съгласие за обвързване с тази конвенция, изразено след датата на влизане в сила на измененията към конвенцията, се счита за обвързване с конвенцията, както е изменена.

Денонсиране

Член 16

(1) Тази конвенция може да бъде денонсирана от всяка договаряща се страна по всяко време след датата на влизането в сила на конвенцията за тази държава.

(2) Денонсирането се извършва чрез депозирани на документ за денонсиране при депозитаря.

(3) Денонсирането влиза в сила след една година или след такъв срок, какъвто е

посочен в документа за денонсиране, от датата на получаване на документа от депозитаря.

Езици

Член 17

Тази конвенция е съставена в един оригинален екземпляр на арабски, китайски, английски, френски, руски и испански език, като всички текстове са еднакво автентични.

Съставена в Женева на 12 март хиляда деветстотин деветдесет и девета година.

В удостоверение на което долуподписаните и надлежно упълномощени за тази цел от съответните правителства подписаха тази конвенция.